

BOHOSLUŽBA SLOVA

402/2015

www.inky.sk

25. 10. 2015

*Je rad na nás – čo znamená jednota s Bohom? – ako ju ovplyvňuje vtelenie? – metanoia – učeníctvo – viera**„Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom!“*

Kyrie a Glória nás upriamili na Krista ako na onen „ústredný bod“, „uholný kameň“, ak chceme použiť slová Písma, v ktorom sa toto deje. Zároveň nám pripomenuli, že Boh práve v Kristovi svoju časť „práce“ na tomto diele už dokonal – ako aj vskutku strašlivú, desivú, akékoľvek ľudské chápanie nekonečne presahujúcu cenu, ktorú Boh v Kristovi pre náš hriech zaplatil!

Teraz je rad na nás, aby sme my vykonali tú druhú časť práce: tak, ako sa Kristus vo všetkom zjednotil s každým jedným z nás, tak aby sme sa zase my, každý jeden z nás, vo všetkom zjednotili s Bohom v Kristovi.

Čo to ale presne znamená, zjednotiť sa s Bohom v Kristovi?

AKO SA ZJEDNOTIŤ S BOHOM

Akékoľvek zjednotenie s kýmkoľvek je vlastne veľmi jednoduchá vec: *Ak sa chceme s niekým zjednotiť v jeho práci, znamená to robiť to, čo robí on. Ak sa chceme s niekým zjednotiť v názoroch, znamená to prijať za svoje jeho názory. Ak sa chceme s niekým zjednotiť na jeho púti, znamená to ísť s ním tadiaľ a tam, kam kráča on.* Úplne rovnako to platí aj o Kristovi: Ak sa chceme zjednotiť s Kristom, musíme sa stať tým, čím je Kristus, doslova sa stať Kristom, ako zdôrazňuje pokrstným sv. Augustín: *„Nielenze ste sa stali kresťanmi, ale samým Kristom.“*

To je ďalší dôvod, prečo sa Boh stal človekom: Ak by od nás totiž chcel, aby sme napodobňovali Boha – a skutočne to od nás Písmo vyžaduje, keď hovorí: *„napodobňujte Boha ako milované deti“* (Ef 5,1 SSV), či *„budte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“* (Mt 5,48 SSV)! – tak ako by to bolo z našej strany možné uskutočniť, keď Boh je predsa *duch* a my len *telo*? Keď Boh žije v úplne inej situácii a dokonca úplne inej *rovine bytia*, ako žijeme my? Keď Boh je úplne odlišný od nás čo do samej podstaty bytia i života? Ale v Kristovi sa Boh stal človekom. V Kristovi sa stal takým istým, ako my, v rovnakých podmienkach, v rovnakom svete, s rovnakou ľudskou prirodzenosťou, ako my, vo všetkom nám podobným. V Kristovi vidíme človeka, ktorý je ako Boh – *„kto vidí mňa, vidí Otca“* (Jn 14,9 SSV), vysvetľuje Ježiš – a je tak následne aj v dokonalej jednote s Bohom: *„Ja a Otec sme jedno“* (Jn 10,30 SSV). Pre nás to znamená, že skrze úplnú jednotu s človekom Ježišom Kristom sa aj my môžeme v Ňom a cez Neho zjednotiť s Otcom a teda s Trojjediným Bohom, skutočne a úplne. Stačí len ono jediné, *stať sa Kristom* tak, ako nám to radí už Písmo: *„oblečte si Pána Ježiša Krista“* (Rim 13,14 SSV)!

Deje sa to nie v rovine vonkajšku, samozrejme, ale vnútra. Ide o to nie *zdať sa* Kristom navonok, ale *byť Ním* vnútorne a bytostne. Čiže celým svojim myslením a všetkými svojimi postojmi: *„Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš“* (Flp 2,5 SSV), či slovami Jána: *„Kto hovorí, že ostáva v ňom, má aj sám žiť, ako žil on“* (1 Jn 2,6 SSV).

KRESŤAN = UČENÍK

Preto ústrednou témou Písma je *metanoia*, úplná a radikálna premena celého nášho modelu myslenia. V praxi najmenej na 95% platí, že kedykoľvek v NZ nájdeme výzvu na „pokánie“, „kajanie sa“, v pôvodine je práve ono slovo „metanoia“, radikálna zmena myslenia. Práve volenie k nej je srdcom celého Ježišovho

ohlasovania, ako to zhrňuje Písmo: *„Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa (gr. metanoiete) a verte evanjeliu!“* (Mk 1,15 SSV). Tomuto potom v praxi Ježiš učí aj apoštolov, ako svedčí Písmo: *„Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako som ja urobil vám“* (Jn 13,15 SSV), či inde: *„Kto bude chcieť byť medzi vami prvý, bude vašim sluhom.“*²⁸ *Ako ani Syn človeka neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť a položiť svoj život ako výkupné za mnohých“* (Mt 20,27-28 SSV). Nie nadarmo drvivú väčšinu svojho verejného účinkovania Ježiš venoval práve vyučovaniu a jeho nasledovníci sa nazývali Jeho učeníkmi a Jeho samotného titulovali ako „rabbi“ a „učiteľ“ – na čo dával dôraz nakoniec aj sám Ježiš, keď hovorí: *„Vy ma oslovujete: „Učiteľ“ a: „Pane“ a dobre hovoríte, lebo to som“* (Jn 13,13 SSV) a inde: *„Jen jediný je váš Učiteľ, Kristus“* (Mt 23,10 SSV).

Presne toto je potom jadrom aj Jeho poverenia Jedenástim, keď im prikazuje: *„Chodte teda, učte všetky národy a krstíte ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého“*²⁰ *a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“* (Mt 28,19-20 SSV), v doslovnom preklade by to znelo: *„Idúc teda, premeňte na učeníkov všetky národy tým, že ich budete krstiť a učiť zachovávať všetko, čo som vám prikázal“*. V centre tohto poverenia je premena všetkých ľudí na *učeníkov*, ktorí sa prostredníctvom apoštolov a ich nasledovníkov učia Ježišovmu zmýšľaniu a Ježišovým postojom. Toto je podstata a význam slova *kresťan*: *„V Antiochii učeníkov prvý raz nazvali kresťanmi“* (Sk 11,26 SSV) – nie vyznávač, nie uctievač, ale učeník a nasledovník Krista!

Toto je potom aj obsahom slova *viera*. Viera neznamená len nejakú tak všeobecne veriť v Boha, v Jeho existenciu, či pomoc a tak. Viera v kresťanskom zmysle slova znamená *uveriť Kristovi* ako „Ceste, Životu a Pravde“ (porov. Jn 14,6) – a preto sa s Ním úplne stotožniť vo všetkom svojom myslení a všetkých svojich postojoch – a, ako nevyhnutný následok tejto premeny, samozrejme, aj vo všetkom svojom živote, konaní, hovorení,... ktoré toto naše „kristovské vnútro“ už len odrážajú a vyjadrujú navonok: *„Keď niekto hovorí, tak len ako Božie slovo; keď niekto slúži, tak len z moci, ktorú uštedruje Boh, aby bol vo všetkom oslávený Boh skrze Ježiša Krista“* (1 Pt 4,11 SSV). Preto aj Ježiš hovorí, že základom onej *metanoie* je práve *uverenie* (porov. Mk 1,15).

VIERA = IDENTITA

Kresťanská viera je prijatím Kristovej identity, prijatím Božieho synovstva za svoje. Počujte, čo hovorí v Duchu Svätom Písmo: *„Tým, ktorí ho prijali, dal [Ježiš] moc stať sa Božími deťmi: tým, čo uverili v jeho meno,¹³ čo sa nenarodili ani z krvi, ani z vôle tela, ani z vôle muža, ale z Boha.“* (Jn 1,12-13 SSV). Všimli ste si ten *minulý čas*? A to nie je výnimka! Počujte samého Ježiša: *„Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôjde na súd, ale prešiel zo smrti do života.“* (Jn 5,24 SSV). Žiaden prísľub niečoho budúceho, ale niečo, čo je už tu a teraz. Do tretice to vysvetľuje Ján: *„voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme“* (1 Jn 3,1 SSV). Áno, už tu a teraz. Boh nám dal *„Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: „Abba, Otče!““*¹⁶ *Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti.“* (Rim 8,15-16 SSV). Tak, tak, už teraz. A *„ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia“* (Rim 8,17 SSV). Bohu sa totiž zapáčilo byť našim

Otcem, ako hovorí Ježiš, že odteraz „*len jeden je váš Otec, ten nebeský.*“ (Mt 23,9 SSV). „Je“, nie „raz možno bude...“! A pretože sa, ako o nás hovorí Ježiš, „*vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo*“ (Lk 12,32 SSV) – tak potom platí, že už teraz a tu „*naša vlasť je v nebi*“ (Flp 3,20 SSV).

Takže si to zhrňme: Sme ľudia? Aj Ježiš je! Je On Synom Boha? Aj my sme! Je Jeho domovom Nebo? Aj našim je! Je On dedičom všetkého, čo Boh má a čím Boh je? Aj my sme! Je Ježiš naplnený Duchom Svätým, Pomazaným? Aj my sme, ako svedčí Písmo: „*že ostávame v ňom a on v nás, poznávame podľa toho, že nám dal zo svojho Ducha*“ (1 Jn 4,13 SSV). Má toto Ježiš všetko už darované a nemusel sa o to nijako ešte len usilovať, či zápasit? Ale rovnako aj my máme a rovnako ani my nemusíme! Všimli ste si to? Boh nás „*vmanévroval*“ do úplne rovnakej situácie, v akej bol Jeho Syn Ježiš Kristus! Dáva nám – áno, už tu a teraz! – všetko to, čo má a čím je Jeho Jednorodný Syn Ježiš Kristus! Z OTCOVEJ MILOSTI SME TEDA V ÚPLNE ROVNAKEJ SITUÁCII A POSTAVENÍ, AKO SYN JEŽIŠ KRISTUS, ktorý tak je vzhľadom na nás „*prvorodený medzi mnohými bratmi*“ (Rim 8,29 SSV)!

Uveriť potom znamená uveriť tejto zvesti, tomuto *Evanjeliu* o Božom synovstve v Kristovi a teda aj prijať túto *identitu*, stať sa niekým: konkrétne synom (dcérou) Boha, samotným Kristom! Byť Ním, v ňom, celým srdcom, celým bytím, úplne spontánne a samozrejme, proste Ním... BYŤ! Tak, aby sme mohli parafrázovať Ježišove slová: „*Ja som v Kristovi a Kristus vo mne. Ja a Kristus sme jedno!*“ – ako odpoveď na Jeho vlastný príkaz: „*Ostaňte vo mne a ja vo vás. Ako ratolesť nemôže prinášať ovocie sama od seba, ak neostane na viniči, tak ani vy, ak neostanete vo mne*“ (Jn 15,4 SSV)!¹

OBLEČENIE SI KRISTA

Tak teda dobre. Som synom (dcérou) Boha. Boh je môj Otec. Nebo je moja vlasť. Kristus môj starší brat a súrodenec. Verím tomu, prijímam to, som tým. Čo ďalej?

Ďalej je čas urobiť všetko to, čo by urobil hociktorý iný človek, keby bol dobrovoľne adoptovaný do nejakej rodiny a túžil by v nej žiť. *Začal by sa samozrejme pýtať: Ako tu žijete? Aké pravidlá tu vládnu? Na čom pracujete? Čomu sa venujete? Aké vzťahy medzi sebou máte? Kto sú vaši priatelia? Rodina? Známi? Aby som sa toto všetko mohol naučiť, vo všetkom tomto sa vám pripodobniť a v tomto všetkom sa tak stať jedným z vás!*

To isté je teraz na nás, aby sme urobili: Pane, Otče! Ako sa u Vás, v Trojici žije? Aké pravidlá medzi Vami v Trojici vládnu? Na čom, Otče, pracujete spolu so Synom a Duchom Svätým? Čomu sa venujete? Aké vzťahy máte medzi sebou? Kto sú Vaši priatelia? Vaša Rodina? Známi? Aby som sa tomu všetkému mohol naučiť, vo všetkom tak teba, Bože, napodobniť a stať sa tak jedným z Vás – ako zdôrazňuje Katechizmus: „*Posledný cieľ celého Božieho poriadku spásy je, aby stvorenia vstúpili do dokonalej jednoty Najsvätejšej Trojice. Ale už teraz sme povolani na to, aby v nás prebývala Najsvätejšia Trojica*“ (KKC 260)!

Toto je druhá fáza učenia: keď sa od Ježiša Krista, Jednorodného Syna Božieho a teda nášho jediného Učiteľa Božieho synovstva, učíme, čo znamená byť synom (dcérou) Boha: aké postoje, myslenie, život, správanie sa, konanie, túžby, ciele, ambície, názory, hodnoty,... synovia a dcéry Boha majú, aby sme sa tomu všetkému mohli naučiť a v tomto všetkom sa úplne zjednotiť s Blaženou Trojicou, našou novou Večnou Rodinou! Toto je teraz naše najhlavnejšie a v podstate jediné životné poslanie, jediná úloha a práca, ktorú pred sebou máme a jediná, naozaj jediná vec v celom našom živote, na ktorej skutočne

záleží! Všetko ostatné je už vedľajšie a epizódne: „*Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!*“ (Mt 16,26 SSV), či slovami Pavla: „*Čo mi bolo ziskom, kvôli Kristovi pokladám za stratu.*“⁸ *A vôbec všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša*“ (Flp 3,7-8 SSV).

SLOVAMI LITURGIE...

Liturgia tento fakt vyjadruje tým, že hneď po privítaní a oslave Krista medzi nami v spevoch Kyrie a Glória, nasleduje:

MODLITBA DŇA, v ktorej sa obraciame k Bohu s prosbou o pomoc pri tejto úplnej premene. Zmysel tejto (a každej) modlitby je ten, ktorý vysvetľuje sv. Augustín: „*Náš Pán a Boh sa nechce oboznámiť s našou vôľou, ved' ju nemôže nepoznať. Ale chce, aby sme v modlitbách cvičili svoju túžbu, ktorou by sme potom boli schopní prijať to, čo nám chce dať. ... preto keď hovorí Apoštol: „Bez prestania sa modlite,“ čo iné to znamená ako: bez prestania túžte po blaženom živote?*“ Tak aj my v modlitbe dňa, zakončenej mocným a jasavým „Amen!“ vyjadrujeme svoj smäd, túžbu a súčasne odhodlanie a pevné rozhodnutie: Áno, túžim, chcem, som pevne rozhodnutým stať sa Kristom, všetkým, vo všetkom, vždy a všade! Tak to teda na mne, môj Pane, vykonaj!

Hneď za ňou nasleduje BOHOSLUŽBA SLOVA. Všetci si posadáme ako žiaci pri nohách svojho Učiteľa (porov. Lk 10,38; Sk 22,3), aby sme pozorne počúvali Jeho slovo, nasávali ho do seba, chápali ho – a pretvárali sa podľa neho až do úplnej podobnosti s Kristom vo všetkom!

Aj preto v kostole stojí nielen oltár Eucharistie, ale aj „oltár Božieho slova“, ambón, vyhradený výlučne na modlitbu a vyučovanie slova (a teda nie len nejaký „rečnícky pult“, odkiaľ by sa mohli prednášať zdravice, komentáre, príhovory starostu a pod.), pretože sme učeníci Krista a je nám jasné, že bez učenia sa *podobnosti* s Kristom vo všetkom nemôžeme dúfať v *jednotu* s Kristom v Jeho Tele a Krvi. Ved' ako by mohla existovať opravdivá jednota tam, kde niet ani podobnosti? Ale podobnosť nás otvára opravdivej jednote. A v jednote je potom naša spása: zbožštenie sa v Kristovi a účasťou na ňom. Amen!

Váš Inky

ZHRNUTIE NA ZAPAMÄTANIE SI:

- V Kristovi sa Boh stal človekom a vykonal tak svoju časť práce na našom zbožštení sa.
- Teraz je čas na nás, aby sme sa my stali Bohom a vo všetkom sa tak zjednotili s Ním.
- Aj preto sa Boh stal človekom – aby sme tak videli Boha v podmienkach a svete nás, ľudia a mohli Ho vo všetkom napodobniť a naučiť sa od Neho byť ako On. Preto sa kresťania nazývajú učeníkmi Krista.
- Prvým krokom je prijať identitu synov a dcér Boha, uveriť, že už teraz sme z Božej milosti všetkým tým, čím je Kristus od svojej prirodzenosti, stotožniť sa s tým a začať tým aj skutočne byť.
- Druhým krokom je potom naučiť sa od Krista všetkému, čo v praxi znamená synom (dcérou) Boha byť: Jeho mysleniu, postojom, názorom, hodnotám, túžbam, cieľom, spôsobu života, práci,... všetkému.
- Táto podobnosť s Kristom nás potom otvára opravdivej jednote s Kristom a v tej sa uskutočňuje naša spása, naše zbožštenie!

¹ Viac v úvahe 390, ktorú vrelo doporučujeme!